

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
правового регулювання економіки
Протокол № 1 від 01.09.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **D «Бізнес, адміністрування та право»**
Спеціальність **D8 «Право»**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **Право**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробники:

к.ю.н., доцент Підписано КЕП
ст.викладач

Олена ОСТАПЕНКО
Яніна ЧУПРИНА

Завідувач кафедри
правового регулювання економіки

Юрій ШИНКАРЬОВ

Гарант програми

Олександр ЛИСЯК

Харків
2025

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Судові та правоохоронні органи» є однією з важливих дисциплін у підготовці майбутніх спеціалістів. Вивчення навчальної дисципліни сприяє розвитку загальної правової культури, дає глибокі знання в сфері правового регулювання організації та діяльності судових та правоохоронних органів України.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» базується на вивченні окремих питань, пов'язаних організацією та діяльністю судових і правоохоронних органів України. Особливість дисципліни «Судові та правоохоронні органи» полягає у необхідності вивчення змісту численних нормативно-правових актів різного рівня: Конституції і законів України, норм міжнародного права, а також відомчих нормативних актів. Крім того, в Україні триває процес реформування правової системи, у тому числі системи судових і правоохоронних органів, що пов'язано з постійним оновленням законодавства. Тому необхідним є постійний контроль за змінами у законодавстві, а також публікаціями про правові новели і проблеми практичної діяльності суду і правоохоронних органів.

Навчальна дисципліна «Судові та правоохоронні органи» вивчає сферу діяльності судової влади та правоохоронних органів України переважно на прикладі окремих правових інститутів (судоустрій, правосуддя, статус суддів, процесуальний статус прокурора, досудове слідство, адвокатури, СБУ, органів юстиції, тощо), а також окремих норм інших галузей права – конституційного, адміністративного, міжнародного тощо.

Навчальна дисципліна «Судові та правоохоронні органи» надає можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо організації та діяльності суду та правоохоронних органів України, принципів, завдань, функцій цих органів, їх взаємодії та взаємозв'язку з іншими органами публічної влади та громадськими організаціями.

Всебічне і глибоке вивчення курсу «Судові та правоохоронні органи» є необхідною умовою отримання вищої освіти, сприяє формуванню

Дисципліна «Судові та правоохоронні органи» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки. Вона забезпечує особистий і професійний розвиток здобувача та спрямована на формування комплексу знань у сфері діяльності судових та правоохоронних органів, формування аналітичного мислення при правильному застосуванні правових норм, що є необхідною складовою забезпечення ефективних охорони й захисту прав людини і громадянина.

Метою дисципліни є формування у майбутніх здобувачів системи знань про завдання, особливості діяльності, систему та структуру, завдання та повноваження, компетенцію судових та правоохоронних органів України.

Завдання навчальної дисципліни полягають у формуванні у здобувачів системи знань, отримання практичних навичок та уявлень, необхідних для здійснення професійної діяльності, засвоєння специфічної фахової термінології

щодо організації та діяльності судових та правоохоронних органів; формування правосвідомості та правової культури, ознайомлення з порядком організації та діяльності судових і правоохоронних органів України, формування вмінь і навичок користування нормативно-правовими актами у сфері організації та діяльності судових і правоохоронних органів України.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні положення щодо функціонування судових і правоохоронних органів України.

Об'єктом навчальної дисципліни є структура та система, принципи організації та діяльності, завдання та функції суду, органів прокуратури, досудового розслідування, Національної поліції та інших органів МВС України, Служби безпеки України, адвокатури тощо, взаємодія цих органів один з одним та з іншими органами публічної влади та громадськими формуваннями.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН1.	ЗК1, ЗК2, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, СК16.
РН 2.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15, СК3, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК16.
РН 3.	ЗК1, ЗК3, ЗК6, ЗК7, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13.
РН5.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК14, ЗК15, СК1, СК2, СК3, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК12, СК13.
РН6.	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК14, СК1, СК2, СК3, СК4, СК7, СК8, СК9, СК13, СК14.
РН9.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК8, ЗК10, ЗК13, ЗК14, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13.
РН12.	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК7, ЗК8, ЗК13, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК12, СК14.
РН13.	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5 ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК14, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК12, СК14.
РН14.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16.
РН15.	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК13, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК14, СК15, СК16.
РН16.	ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК13, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК15.

PH17.	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5,ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК12, ЗК14, СК3, СК9, СК13, СК14, СК15.
PH18.	ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК14, ЗК15, СК1, СК2, СК4, СК7, СК8, СК9, СК12, СК13, СК16.
PH19.	ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК7, ЗК10, ЗК12, ЗК13, ЗК14, СК1, СК2, СК3, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК13, СК16.
PH20.	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК7, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК14, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК16.
PH22.	ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК14, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК14, СК15, СК16.
PH23.	ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК16, СК5, СК7, СК9, СК10, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16.

де, PH 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

PH 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

PH 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

PH 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

PH 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

PH 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

PH 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

PH 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

PH 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

PH 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

PH 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

PH 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

PH 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

PH23. Здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі під час здійснення правозастосування.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Правосуддя та правоохоронна діяльність. Судова система. Органи прокуратури, МВС та Національна поліція, ДБР, СБУ.

Тема 1. Предмет, основні поняття й система дисципліни «Судові та правоохоронні органи». Правосуддя та правоохоронна діяльність.

Предмет і система дисципліни «Судові та правоохоронні органи», її місце і значення для вивчення інших юридичних дисциплін. Джерела навчальної дисципліни.

Сутність правоохоронної діяльності держави: її поняття, ознаки, завдання та напрямки. Правоохоронні органи України: поняття, ознаки, завдання та напрямки діяльності.

Поняття правосуддя та його характерні ознаки. Відмінність правосуддя від інших форм державної діяльності. Правосуддя та правоохоронна діяльність.

Тема 2. Судова влада в Україні.

Поняття судової системи в Україні. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади Засади організації судової влади. Правове регулювання діяльності органів судової влади. Організаційні основи судоустрою. Поняття та основні риси системи судів загальної юрисдикції. Поняття «судова інстанція» та «ланка судової системи», їх характеристика.

Завдання та основні принципи діяльності Конституційного суду України, його повноваження. Порядок утворення та склад Конституційного суду України. Вимоги, які ставляться до суддів. Загальні засади конституційного провадження.

Конституційне подання. Конституційне звернення. Конституційна скарга. Акти Конституційного Суду України.

Тема 3. Правовий статус суддів та присяжних

Статус судді. Вимоги, які ставляться до суддів. Права та обов'язки судді. Незалежність та недоторканість судді. Вимоги щодо несумісності. Етика судді. Добір кандидатів на посаду судді. Спеціальна підготовка кандидата на посаду судді. Кваліфікаційний іспит. Проведення конкурсу на заняття вакантної посади судді. Порядок обрання на посаду судді безстроково.

Вища кваліфікаційна комісія суддів. Вища Рада правосуддя України. Органи суддівського самоврядування, їх завдання та види. Відповідальність суддів (дисциплінарне провадження, підстави та порядок притягнення до кримінальної та адміністративної відповідальності).

Присяжні: порядок затвердження, вимоги, залучення до здійснення правосуддя, гарантії прав.

Тема 4. Правовий статус прокуратури України

Основні завдання і функції прокуратури. Правові засади, принципи організації та діяльності прокуратури. Система і структура органів прокуратури. Повноваження прокурорів. Акти прокурорського реагування на виявлені порушення закону.

Кадри органів прокуратури. Вимоги, які ставляться до прокурорів та слідчих. Порядок їх призначення та звільнення з посади. Заохочення та відповідальність працівників прокуратури.

Тема 5. Правовий статус Міністерства внутрішніх справ України. Національна поліція.

Завдання, структура і повноваження МВС України. Національна поліція України: правова основа, принципи її діяльності, завдання Національної поліції і система поліції. Правовий статус поліцейських, їх повноваження поліцейського. Відповідальність поліцейських. Поліцейські заходи і заходів примусу.

Добір на посаду поліцейського. Загальні засади проходження служби в поліції. Гарантії професійної діяльності поліцейського. Громадський контроль поліції. Соціальний захист поліцейських. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення поліції.

Державна прикордонна служба України, її завдання, структура.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Національна гвардія України: завдання, структура та повноваження.

Державна міграційна служба України.

Тема 6. Правовий статус Державного бюро розслідувань

Органи досудового розслідування за чинним КПК України.

Правові основи, завдання та принципи діяльності Державного бюро розслідувань. Система, структура і повноваження Державного бюро розслідувань.

Статус працівників Державного бюро розслідувань.

Тема 7. Правовий статус Служби безпеки України.

Служба безпеки України, її завдання та правове регулювання діяльності. Принципи діяльності та система органів Служби безпеки. Структура Правове становище співробітників СБУ, їх права і обов'язки. Гарантії законності в діяльності Служби безпеки. Соціальний і правовий захист працівників органів безпеки.

Змістовий модуль 2. Адвокатура в Україні. Органи юстиції. НАБУ. Міжнародний судовий захист.

Тема 8. Адвокатура в Україні.

Адвокатура в Україні. Правова основа діяльності, завдання та принципи адвокатської діяльності. Адвокатська діяльність та її види. Гарантії адвокатської діяльності.

Порядок отримання свідоцтва про права на заняття адвокатською діяльністю. Вимоги до осіб, які бажають займатися адвокатською діяльністю. Професійні права та обов'язки адвоката. Правила адвокатської етики. Поняття і зміст адвокатської таємниці. Договір про надання правової допомоги. Правове становище помічника адвоката.

Організаційні форми адвокатської діяльності. Порядок утворення адвокатських об'єднань. Адвокатське самоврядування. Дисциплінарна відповідальність адвокатів.

Тема 9. Правовий статус органів та установ юстиції.

Правовий статус Міністерства юстиції України: завдання, структура і повноваження. Система територіальних органів Міністерства юстиції України, їх повноваження.

Державна виконавча служба, її повноваження.

Нотаріат в Україні.

Державна кримінально-виконавча служба, її повноваження.

Тема 10. Правовий статус Національного антикорупційного бюро України.

Національне антикорупційне бюро України: правові основи, завдання, принципи, система і структура, повноваження.

Директор Національного антикорупційного бюро України: вимоги, порядок призначення та повноваження. Статус працівників Національного антикорупційного бюро України.

Тема 11. Міжнародний судовий захист.

Поняття міжнародного судочинства, його правова природа. Правова система України та міжнародне судочинство.

Європейський суд з прав людини. Структура суду (Голова Суду, судові секції та комітети; Палата та Велика палата). Статус суддів Європейського суду з прав людини. Юрисдикція Європейського суду з прав людини.

Правовий порядок подачі заяви до Європейського суду по правам людини та критерії її прийнятності.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми та завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Правоохоронна діяльність, ознаки. Правоохоронні органи в системі поділу влад. Ознаки правосуддя.
Тема 2. Завдання 2.	Суди загальної юрисдикції, їх повноваження. Принципи побудови системи судів загальної юрисдикції. Правовий статус Конституційного суду України. Статус судді Конституційного суду України. Форми звернення до Конституційного суду, їх особливості.
Тема 3. Завдання 3.	Вимоги, які ставляться до суддів. Права та обов'язки судді. Незалежність та недоторканність судді. Вимоги щодо несумісності. Відповідальність суддів. Вища кваліфікаційна комісія суддів. Вища Рада правосуддя України. Органи суддівського самоврядування, їх завдання та види. Залучення присяжних до здійснення правосуддя.
Тема 4. Завдання 4.	Правові засади, принципи організації та діяльності прокуратури. Система і структура органів прокуратури. Повноваження прокурорів. Акти прокурорського реагування на виявлені порушення закону. Заохочення та відповідальність працівників прокуратури.
Тема 5. Завдання 5.	Національна поліція України: правова основа, принципи її діяльності, завдання Національної поліції і система поліції. Правовий статус поліцейських, їх повноваження поліцейського. Відповідальність поліцейських. Поліцейські заходи і заходів примусу. Система органів МВС України.
Тема 6. Завдання 6.	Система, структура і повноваження Державного бюро розслідувань. Статус працівників Державного бюро розслідувань.

Тема 7. Завдання 7.	Принципи діяльності та система органів Служби безпеки. Правове становище співробітників СБУ, їх права і обов'язки.
Тема 8. Завдання 8.	Адвокатська діяльність та її види. Гарантії адвокатської діяльності. Професійні права та обов'язки адвоката. Правила адвокатської етики. Поняття і зміст адвокатської таємниці. Договір про надання правової допомоги. Правове становище помічника адвоката.
Тема 9. Завдання 9.	Система територіальних органів Міністерства юстиції України, їх повноваження. Державна виконавча служба, її повноваження. Нотаріат в Україні. Державна кримінально-виконавча служба, її повноваження.
Тема 10. Завдання 10.	Система, структура і повноваження Національного антикорупційного бюро України. Статус працівників Національного антикорупційного бюро України.
Тема 11. Завдання 11.	Юрисдикція Європейського суду з прав людини. Правовий порядок подачі заяви до Європейського суду по правам людини та критерії її прийнятності.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1.	Вивчення лекційного матеріалу. Аналіз додаткової літератури з філософії права. Вирішення завдань – модельних ситуацій.
Тема 2.	Аналіз нормативно-правових актів. Вирішення завдань – модельних ситуацій.
Тема 3.	Аналіз нормативно-правових актів. Вирішення завдань – модельних ситуацій.
Тема 4.	Аналіз нормативно-правових актів. Аналіз додаткової літератури з філософії права. Вирішення завдань – модельних ситуацій.

Тема 5.	Аналіз нормативно-правових актів. Вирішення завдань – модельних ситуацій.
Тема 6.	Аналіз нормативно-правових актів. Вирішення завдань – модельних ситуацій.
Тема 7.	Аналіз нормативно-правових актів. Вирішення завдань – модельних ситуацій. Підготовка до контрольної роботи.
Тема 8.	Аналіз нормативно-правових актів. Вирішення завдань – модельних ситуацій.
Тема 9.	Аналіз нормативно-правових актів. Вирішення завдань – модельних ситуацій.
Тема 10.	Аналіз нормативно-правових актів. Аналіз додаткової літератури з філософії права. Вирішення завдань – модельних ситуацій.
Тема 11.	Аналіз нормативно-правових актів. Вирішення завдань – модельних ситуацій. Виконання творчого завдання (зокрема, написання есе). Підготовка до контрольної роботи.

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні: лекція (Теми 1-11), проблемна лекція (Тема 1-11), розповідь (Тема 1-11), пояснення (Тема 1-11), дискусія (Тема 1-11).

Наочні: демонстрація (Тема 1-11), презентація (Тема 1-11).

Практичні: вирішення завдань – модельних ситуацій (Тема 1-11), есе (Тема 11).

Контрольні: експрес-опитування (Тема 1-11), письмові контрольні роботи (Теми 7,11), підсумковий контроль (іспит).

Самостійна робота – аналіз нормативно-правових актів (Тема 1-11).

Крім того, використовуються діалогічні методи навчання (методи активізації навчально-пізнавальних дій), зокрема, до них належать аналіз конкретної ситуації (Теми 1-11), навчально-тематична дискусія (Теми 1-11).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості

здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену (іспиту).

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: вирішення завдань – модельних ситуацій (по 5 балів) – усього 45 балів, творче завдання як есе, презентація чи кросворд (5 балів), письмова контрольна робота (по 5 балів) – усього 10 балів. Таким чином, сумарна кількість балів складатиме за вирішення завдань – модельних ситуацій 45 балів, творче завдання – 5 балів та 2 контрольні роботи – 10 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад білету та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит))

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітній рівень: перший (бакалаврський)
Спеціальність D8 «Право»
Освітня програма «Право»
Навчальна дисципліна “Судові та правоохоронні органи”

1. Охарактеризуйте правовий статус Державного бюро розслідувань (стереотипний рівень). (кількість балів за виконання цього завдання - 10 балів)

2. Визначте правовий порядок подачі заяви до Європейського суду по правам людини та критерії її прийнятності (стереотипний рівень). (кількість балів за виконання цього завдання - 10 балів)

3. Тестовий блок (діагностичний рівень) (кількість балів за виконання цього завдання - 10 балів):

1) Особи, присутні в залі судового засідання, можуть проводити відео- та аудіозапис судового засідання з використанням портативних відео- та аудіотехнічних засобів:

- А) без будь-яких обмежень;
- Б) лише з дозволу суду;
- В) з дозволу суду і за згодою учасників справи;
- Г) без отримання окремого дозволу суду, але з урахуванням обмежень, встановлених процесуальним законодавством.

2) Присяжним може бути громадянин України, який досяг:

- А) 18 років;
- Б) 20 років;
- В) 25 років;
- Г) 30 років.

3) Обов'язок доказування вини обвинуваченого покладається на:

- А) адвоката;
- Б) слідчого;
- В) слідчого судді;
- Г) прокурора.

4) До повноважень якого судового органу віднесено вирішення питання про відповідність Конституції України законів України, здійснювати офіційне тлумачення Конституції України?

- А) Вищої ради правосуддя;
- Б) Верховного Суду;
- В) Конституційного Суду України;
- Г) Вищого спеціалізованого суду України

5. Коли поліцейський має право опитати особу:

- А) якщо особа не заперечує проти надання інформації;
- Б) якщо особа володіє інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень;
- В) якщо особа надала усну або письмову згоду бути опитаною оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, наукової або творчої;
- Г) якщо існує достатньо підстав вважати, що особа володіє інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень.

б) З якою метою утворюється Рада громадського контролю при ДБР?

- А) для участі у проведенні службових розслідувань та перевірок на добросовісність працівників ДБР;
- Б) для здійснення контролю за дотриманням працівниками ДБР правил етичної поведінки;
- В) для інформування громадськості про діяльність ДБР;
- Г) для забезпечення прозорості та цивільного контролю за діяльністю ДБР.

7) Яка гранична чисельність працівників НАБУ?

- А) 700 осіб;

- Б) 1500 осіб;
- В) 1000 осіб;
- Г) 500 осіб.

8) Що є предметом адвокатської таємниці?

- А) питання, з яких громадянин або юридична особа зверталися до адвоката та інших відомостей, одержаних адвокатом при здійсненні своїх професійних обов'язків;
- Б) відомості, які були надані адвокату для захисту порушених прав;
- В) будь-яка інформація, яку здобув адвокат під час своєї адвокатської діяльності;
- Г) відомості судового розгляду справи.

9) Національне антикорупційне бюро України має статус:

- А) центрального органу виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції;
- Б) центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику;
- В) державного правоохоронного органу спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України;
- Г) державного правоохоронного органу, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності.

10) До компетенції якого органу належить офіційне тлумачення ЄКПЛ та протоколів до неї?

- А) Міжнародного Суду ООН;
- Б) Європейській Комісії «За демократію через право» (Венеціанській комісії);
- В) Європейського Суду з прав людини;
- Г) Суду ЄС;

3. Евристичний рівень (кількість балів за виконання цього завдання - 10 балів):

Вирішіть завдання – модельну ситуацію: Суддя А. призначив розгляд кримінального провадження у судовому засіданні і постановив ухвалу про розгляд справи у закритому засіданні, задовольнивши клопотання обвинуваченого С., 2006 року народження. У клопотанні було зазначено, що обвинувачений не бажає присутності у судовому засіданні його знайомих, які можуть глузувати з нього і справа набуде надмірного розголосу.

Чи відповідають дії судді положенням кримінального процесуального законодавства? Обґрунтуйте свою відповідь, узгоджуючи її із принципами судочинства на підставі Конституції України, розділу I Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Критерії оцінювання екзаменаційних робіт з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи».

Відповідно до компетентнісного підходу екзаменаційні білети мають три рівні:

- 1) стереотипний (складається з двох теоретичних питань);
- 2) діагностичний (завдання, складається з десяти тестів);
- 3) евристичний (складається з одного завдання – модельної ситуації).

Відповіді на перше завдання стереотипного рівня дають можливість виявити, як здобувач володіє системними знаннями навчального матеріалу, а саме: про сутність та правову природу прав і свобод людини, форми їх реалізації, систему національних та міжнародних засобів захисту прав і свобод людини, тощо.

Відповіді на питання ситуативного рівня демонструють вміння застосовувати норми чинних міжнародно-правових норм, принципів та звичаїв тощо, і як наслідок, правильно обирати відповіді на всі питання в тестах.

Відповідь на питання евристичного рівня має виявити уміння творчо та ефективно опрацьовувати основні знання навчального матеріалу, правильно застосовувати законодавство, давати абсолютно правильну аргументовану відповідь.

Кожний рівень питань оцінюється окремо, а загальна оцінка підраховується як зважена сума оцінок за кожне питання. Кількісний показник (бал) встановлюється залежно від ступеня виконання завдання. Максимальний бал за екзамен (іспит) – 40.

Завдання стереотипного рівня подано у вигляді двох теоретичних питань, яке треба розкрити (надати характеристику змісту). Оцінюється кожна правильна ґрунтовна відповідь на питання – 10 балів, з них:

10 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

9 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабе знання додаткової літератури.

8 балів передбачає достатній рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, не використовується додаткова література.

7-6 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

4-5 балів передбачає неповні знання здобувача основної літератури; здобувач лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недостатньо правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

2-3 бали передбачає не достатні знання здобувача основної літератури; здобувач лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь містить суперечності й невідповідності чинному законодавству; недоситньо правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, не наводяться приклади.

1 бал ставиться, коли здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на зазначене питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли здобувач не розкрив поставлене питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

Загалом за правильне вирішення першого завдання – 20 балів.

Завдання діагностичного рівня подано у вигляді різноманітних тестів, кожна правильна відповідь – 1 бал. Загалом за правильне вирішення тестових завдань – 10 балів.

Евристичний рівень (10 балів): оцінюється правильне та обґрунтоване вирішення ситуаційного завдання – **10 балів**, з них:

10 – здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Відповідь повна, логічна, містить аналіз і систематизацію. В кінці дає проаналізований та обґрунтований висновок ситуаційного завдання.

9 – здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. При вирішенні ситуаційного завдання припускається окремих незначних нечіткостей.

8 – здобувач вирішує ситуацію повністю, з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Його відповіді в цілому правильні, логічні і достатньо обґрунтовані з незначними помилками.

7 – здобувач вирішує ситуацію неповно, з суттєвими помилками. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти не застосовує. Висловлює у висновках лише свою думку чи своє бачення вирішення ситуаційного завдання, припускається значної кількості помилок.

6 – здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти відсутні. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, без відтворення окремих норм, припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

5 – здобувач вирішує ситуацію з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Але висновок суперечить зазначеним нормативним актам.

4 – здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти зазначає, але висновок робить зовсім інший, що суперечить зазначеному законодавству.

3 – здобувач правильно вирішити ситуацію не може. Володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів.

2 – здобувач зазначає лише статті законодавства та/або вказівки на нормативний акт/акти, обґрунтування та визначення відповіді відсутні.

1 – здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може. Висловлює свою думку без посилань на законодавство.

0 – здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Precedent UA – 2016 [Текст] : дослідж. практи нац. судів: [збірка] / авт. кол.: В. Лутковська, В. Щепоткіна, В. Капустинський [та ін. ; Embassy of S. Kyiv, Charles Stewart Mott Foundation, Укр. Гельсінська спілка з прав людини ; [авт. кол.: В. Лутковська, В. Щепоткіна, В. Капустинський [та ін.]]; Embassy of Sweden Kyiv, Charles Stewart Mott Foundation, Укр. Гельсінська спілка з прав людини. — Київ : КВІЦ, 2017. — 325 с.

2. Precedent UA – [Текст] : дослідж. практики нац. судів: [збірка] / USAID від амер. народу, Укр. Гельсінська спілка з прав людини ; USAID від амер. народу, Укр. Гельсінська спілка з прав людини. — Київ : КВІЦ, 2018. — 411 с.

Нормативно-правові акти

3. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

4. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 2 червня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545.

5. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3 – Ст. 12.

6. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.

7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність від 5 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282.

8. Про Державне бюро розслідувань від 12 листопада 2015 р. // Відомості Верховної Ради України. 2016. – № 6. – Ст. 55.

Додаткова

9. Остапенко О.Г. Дієвість інституту конституційної скарги як інструменту захисту прав громадян. Конституційно-правові академічні студії. 2018. Вип. 2. С. 171-175. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20610>

10. Феномен інституту окремої думки судді конституційного суду. Science and society : the 9th International conference (February 1, 2019). Canada, Hamilton : Accent Graphics Communications & Publishing. 2019. P. 956-966. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23818>

11. Остапенко О. Г. Проблеми доброчесності поліцейських // Проблеми сучасної поліцейстики: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (місто Харків, 23 квітня 2021 року). – Харків: ХНУВС. – С. 174-177.

12. Остапенко О. Г. Проблемні питання функціонування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України як органу суддівського врядування в Україні / О. Г. Остапенко, О. П. Суц // Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка. - 2022. - Вип. 3 (99). - С. 62-74. <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28245>

Інформаційні ресурси

13. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua/>

14. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua/>

15. Верховний Суд: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/-perelik_sprav/

16. Сайт ПНС ХНЕУ ім. Семена Кузнеця <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9790>